

Sygn. akt VIII U 1136/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Zofia Kubalska
Protokolant:	p.o. prot. sąd. Marzena Sidor

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2018 roku w Lublinie

sprawy S. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.

o przeniesienie odpowiedzialności z tytułu zaległych składek

na skutek odwołania S. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.

z dnia 31 stycznia 2017 roku

znak(...)

I. oddała odwołanie;

II. zasądza od S. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII U 1136/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 stycznia 2017 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. stwierdził, że S. S. jako spadkobierca R. S. zmarłego w dniu(...)roku odpowiada za jego zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne, za okres od kwietnia 2006 roku do marca 2012 roku, w łącznej kwocie 7537,44 złotych, w tym z tytułu składek: 5726,44 złotych i odsetek 1811 złotych. (decyzja – k. 1-3 akt ZUS).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł w imieniu S. S. jego pełnomocnik i zaskarżył ją w całości domagając się jej uchylenie i umorzenia postępowania. W uzasadnieniu odwołujący wskazał, że wierzytelności wynikające z zaskarżonej decyzji uległy przedawnieniu (k. 4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania według norm prawem przepisanych. Argumentował, że wprawdzie wnioskodawca przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza, co

oznacza że ponosi on odpowiedzialność za długi spadkowe R. S. tylko do wartości ustalonego w spisie inwentarza stanu czynnego spadku. Kwota ustalona w spisie inwentarza z dnia 4 grudnia 2012 roku, wynosi 10000 złotych, a zaległości z tytułu składek 7537,44 złote zatem odwołujący ponosi odpowiedzialność za pełną kwotę zadłużenia figurującą na koncie zmarłego płatnika (k. 4-5 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

R. S. w okresie od 1 kwietnia 2006 roku do 31 marca 2012 roku, podlegał ubezpieczeniu zdrowotnemu. Jego zadłużenie z tego tytułu wynosiło : 7537,44 złotych, w tym z tytułu składek: 5726,44 złote i odsetek 1811 złotych. Termin wymagalności najstarszych należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za kwiecień 2006 roku upłynął w dniu 10 maja 2006 roku (zestawienia k. 25 a.s.),.

W dniu(...) roku R. S. zmarł (odpis skrócony aktu zgonu k. 46 a.s.).

W dniu 25 kwietnia 2012 roku S. S. wniósł o wypłatę zasiłku pogrzebowego do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w związku ze śmiercią brata R. S.. Skarżącemu wypłacono z tego tytułu kwotę 4000 złotych. Łącznie koszty pogrzebu wyniosły 2810 złotych. R. S. został pochowany w istniejącym grobie, a ceremonia pogrzebowa odbywała się bezpłatnie (wniosek o zasiłek pogrzebowy k. 38-41, oświadczenie k. 44 a.s., rachunki k. 45,46 a.s.).

Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy w Opatowie w sprawie I Ns 531/12 stwierdził, że spadek po R. S. na podstawie ustawy, z dobrodziejstwem inwentarza nabył w całości jego brat S. S.. Powyższe postanowienie uprawomocniło się w dniu 9 stycznia 2013 roku (k. 23 akt ZUS). W dniu 4 grudnia 2014 roku S. S. oświadczył, że w skład masy spadkowej wchodzi samochód marki V. o wartości 10000 złotych. (k. 17 akt ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzone w aktach niniejszej sprawy. Strony nie zgłosiły zastrzeżeń do zgromadzonej dokumentacji, dokumenty nie budziły również wątpliwości Sądu, toteż brak było podstaw do odmawiania im waloru wiarygodności.

Sąd podzielił zeznania wnioskodawcy (k. 25v, 55v a.s.). w zakresie jakim wskazywał, że nabył spadek po swoim bracie R. S., albowiem jego zeznania w tej części były spójne, logiczne i korelowały z dowodami z dokumentów.

Sąd nie podzielił zeznań wnioskodawcy (k. 25v, 55v a.s.) i jego oświadczenia (k.31 a.s.) w których twierdził, że łączne koszty pogrzebu R. S. wyniosły 6900 złotych i zostały pokryte z masy spadkowej. Z dokumentów przedłożonych przez ZUS w postaci: wniosku o zasiłek pogrzebowy, i rachunków (k.38-46 a.s.). wynika, że łączne koszty pogrzebu R. S. wyniosły 2810 złotych i zostały pokryte z masy spadkowej.

Sąd Okręgowy, zważył co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności odnieść się należało do kwestii odpowiedzialności wnioskodawcy za zaległości składkowe zmarłego R. S..

Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.) – zwana dalej ustawą systemową - do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio m.in. art. 97 § 1, art. 98 § 1 i 2 pkt 1, 2, 5 i 7, art. 100, art. 101 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. –Ordynacja podatkowa. Art. 32 ustawy systemowej nakazuje zaś stosować odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń.

Stosownie natomiast do treści art. 98 § 1 i 2 pkt 1, 2, 5 i 7 Ordynacji podatkowej – do odpowiedzialności spadkobierców za zobowiązania podatkowe (składkowe) spadkodawcy stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego o przyjęciu i odrzuceniu spadku oraz o odpowiedzialności za długi spadkowe. Przepis art. 98 § 1 o.p. stosuje się również do odpowiedzialności spadkobierców za zaległości podatkowe (składkowe) i odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych spadkodawcy (art. 98 § 2 pkt 1 i 2 o.p.) (por. uchwałę SN z dnia 7 maja 2008 r., II UZP 1/08). Organ podatkowy orzeka w jednej decyzji o zakresie odpowiedzialności lub uprawnień poszczególnych spadkobierców na podstawie decyzji ostatecznych wydanych wobec spadkodawcy oraz jego zobowiązań wynikających z prawidłowych deklaracji (art. 100 ust. 1 o.p.).

Zakres odpowiedzialności za długi spadkowe, w tym na mocy odesłania do przepisów Kodeksu cywilnego zawartego w art. 98 ustawy Ordynacja podatkowa również za zobowiązania podatkowe, w sposób bezpośredni rzutuje na sposób przyjęcia spadku. Stosownie do art. 924 k.c. i art. 925 k.c. spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy, zaś spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku.

Bezsporne w niniejszej sprawie jest to, że zmarły R. S. nie uiścił należnych składek na ubezpieczenie zdrowotne za sporny okres, a spadek po nim odziedziczył odwołujący się, przyjmując go z dobrodziejstwem inwentarza.

W świetle przepisu art. 1031 § 2 zd. 1 Kodeksu cywilnego (obowiązującego w chwili wydawania przez Sąd Rejonowy w Opatowie postanowienia z dnia 18 grudnia 2012 roku w sprawie I Ns 531/12), w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza, spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. W niniejszej sprawie w praktyce oznaczało to więc tyle, że odpowiedzialność S. S. za długi spadkowe jego brata R. S. była ograniczona do kwoty 10000 złotych, gdyż tyle – według sporządzonego wykazu inwentarza- wynosił stan czynny spadku.

Zadłużenie zmarłego R. S. z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne wynosiło łącznie 7537,44 złotych, zatem nie przekraczało stanu czynnego spadku. Odwołujący się nie wykazał przy tym, że pokrył koszty pogrzebu z masy spadkowej. Z dokumentów przedłożonych przez ZUS, wynika bowiem że zasiłek pogrzebowy, który otrzymał S. S., przekraczał koszty pogrzebu R. S..

Przechodząc do kwestii przedawnienia wskazanych wyżej składek należało rozpatrywać z uwzględnieniem zmieniającej się na przestrzeni ostatnich lat treści przepisu art. 24 ust. 4 ustawy systemowej. Od 1 stycznia 2003 roku powołany przepis obowiązywał w brzmieniu nadanym mu ustawą z dnia 18 grudnia 2002 roku o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 241, poz. 2074), zgodnie z którym, należności z tytułu składek przedawniają się po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-5d. Przepis art. 24 ust. 4 ustawy systemowej został ponownie znowelizowany ustawą z dnia 16 września 2011 roku o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. Nr 232, poz. 1378). Zgodnie z aktualnym brzmieniem powołanego przepisu, należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6. Zwrócić jednakże należy uwagę, iż w art. 27 ust. 1 i 2 powołanej ustawy nowelizującej z dnia 16 września 2011 roku wprowadzono regulację, zgodnie z którą, do przedawnienia należności z tytułu składek, którego bieg rozpoczął się przed 1 stycznia 2012 roku, stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym tą ustawą, z tym, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 roku. Jeżeli jednak przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 roku nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Sąd oceniając, czy należności składkowe, których od spadkobiercy dochodzi aktualnie organ rentowy, miał na uwadze przepis art. 24 ust. 6 ustawy systemowej (w brzmieniu niezmienionym obowiązującym od 1 stycznia 2003 roku), zgodnie z którym bieg terminu przedawnienia, o którym mowa w ust. 4 ulega zawieszeniu od dnia śmierci spadkodawcy do dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia, nie dłużej jednak niż do dnia, w którym upłynęły 2 lata od śmierci spadkodawcy.

Zadłużenie objęte zaskarżoną decyzją obejmuje zaległości składkowe R. S. od 1 kwietnia 2006 roku do 31 marca 2012 roku. Wymagalność najstarszej należności została oznaczona na dzień 10 maja 2006 roku. Zatem do najstarszych należności miał zastosowanie art. 24 ust. 4 w brzmieniu przewidującym 10 letni okres przedawnienia, który upłynąłby według tych zasad w dniu 11 maja 2016 roku.. R. S. zmarł w dniu 20 kwietnia 2012 roku. Do dnia śmierci R. S. zatem żadne jego zaległości się nie przedawniły. Postanowienie z dnia 18 grudnia 2012 roku stwierdzające nabycie spadku przez S. S. po ww. zmarłym uprawomocniło się 9 stycznia 2013 roku. Skutkiem tego bieg terminu przedawnienia był zawieszony na podstawie art. 24 ust. 6 cyt. ustawy, przez 8 miesięcy i 20 dni. Zatem najstarsze zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne przedawniłyby się w dniu 1 lutego 2017 roku.

W polu widzenia Sądu pozostawało, iż do należności miał również zastosowanie art. 24 ust. 4 w brzmieniu przewidującym 5 letni okres przedawnienia. Początek biegu terminu przy 5 letnim okresie przedawnienia rozpoczął się od 1 stycznia 2012 roku, Należało go jednak wydłużyć o okres zawieszenie postępowania od dnia śmierci R. S. do dnia uprawomocnienia się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po nim tj. 8 miesięcy i 20 dni. Zatem termin przedawnienia najstarszych należności, przy 5-letnim terminu przedawnienia, upłynąłby 21 września 2017 roku.

W związku powyższym na dzień wydania przez ZUS kwestionowanej decyzji należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne wraz z odsetkami nie uległy przedawnieniu.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o przepis art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych / Dz. U. 2018, poz. 265b / w brzmieniu obowiązującym od 30 stycznia 2018 roku.

Z tych wszystkich względów i na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.